

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:	Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok --- 4 koruny --- hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka --- 2 " --- "	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka --- 1 " --- "	Za vydanie zodpovedný	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR, prälát	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Prst Boží!

«Hlavný veliteľ veľkej flotty anglickej 6. júna z Londýna na vedomie dal svetu, že ku svojej veľkej ľúlosti musí podať zprávu, že válečná loď «Hampshire», na ktorej sa Kitschener so svojim generálnym štábom viezol do Ruska, minulej noci západne od Orkueyských ostrovov, jednou minou alebo jedným torpedom potopili. More bolo veľmi rozbúrené. Ačkoľvek urobili všetko možné, aby poskytl rýchlu pomoc; obávajú sa, že je málo nádeje, že by sa z ľudí, ktorí boli na lodi, volakto bol zachránil.» Lorda Kitschenera, ktorý sa na válečnej lodi «Hampshire» viezol do Ruska, aby tam kuval ďalšie plány ku pretiahnutiu svetovej vojny, ako pôvodcu tohoto hrozného krviprelievania, stihol zaslúžený trest Boží. Zabynul v mori.

Kto bol Lord Kitschener?

Sotva zatvorili ťažké dvere amstettenskej krypty, v ktorej zemske pozostatky bývalého dediča trónu Franca Ferdinanda a jeho manželky kňažny Žofie Hohenbergovej uložili na večný odpočinok, anglická vláda pospiechala zavolať z Indie lorda Kitschenera, ktorý bol vtedy indickým vicekráľom. Ohavný sarajevský útok vzbudil nielen veľké vzrušenie na všetky strany, lež mal veľký účinok aj na pomery v zahraničnej politike. A anglická vláda rátala na následky sarajevskej vraždy. Preto jej bolo také súrne, aby lord Kitschener prišiel z Indie do Londýna. V lordovi Kitschenerovi videli Angličania veľkého vodcu, ktorý počas válečného ťaženia v Sudane a neskôr vo vojne proti Búrom dokázal svoju neohrozenosť a svoje vod-

covské schopnosti. Na takéhoto muža bola teraz veľká potreba, veď sa Anglicko chystalo na svetovú vojnu.

Prirodzená vec, že slová a návrhy Kitschenera veľmi padaly na váhu. Kitschener prevzal torbu ministerstva vojny a celou silou začal pracovať na reorganizácii anglického vojska. Hneď po prvých porážkach, ktoré Angličania na svetovom bojišti utrpeli, Kitschener zasadil sa za všeobecnú vojopovinnosť a súril jej čím rýchlejšie vyriešenie. Jeho zásadou bolo, že Anglicko postaviť musí veľké regulárne vojsko a že musí preťahovať vojnu do nekonečna, bo len takto bude vstave docieľiť konečné vysilenie centrálnych velmocí.

Nielen v Anglicku bol Kitschener rozhodujúcim faktorom, lež vývodil aj na vojenských poradiach štátov antantu. Viackrát podcebral sa aj na diplomatické vyjednávania, bárs sa tieto neskončili s očakávaným výsledkom. Minulého dňa vybral sa lord Kitschener do Ruska. Viezol sa na válečnej anglickej lodi «Hampshire» v sprievode svojho generálneho štábu. Že toto nebol jednoduchý výlet, lež že veľmi vážne ciele primaly lorda Kitschenera ku tejto ceste, to netreba zvlášte dokazovať. Keď v dnešných ťažkých dňoch lord Kitschener za potrebné považoval s celým svojim generálnym štábom cestovať do Ruska, ku tomu musel mať veľmi vážne príčiny. Pravdepodobné je, že táto jeho cesta úzko súvisela s uzavretiami parížskej konferencie, na ktorej vyriešené bolo, vojenské operácie na francúzskom bojišti uviesť do úzkeho spojenia s operáciami na ruskom bojišti. Kitschener teda cestoval do Ruska, ale ta neprišiel, bo loď, na

ktorej sa viezol, utonula a lord Kitschener so svojím sprievodom našiel hrob vo vlnách morských.

Táto katastrofa, ktorej chýr vzbudil v Anglicku veľmi veľké vzrušenie, udala sa bezprostredne po srážke nemeckej a anglickej flotty pri Skagerraku. Anglické časopisy, aby rozčulenie anglickej verejnej mienky utíšili, usilovali sa podceňovať víťazstvo Nemcov, ba našly sa anglické časopisy, ktoré tak ďaleko šly v preháňaní, že písaly o víťazstve anglickej flotty, bo vraj anglické válečné lode ostaly pánmi na mori, kdežto nemecké válečné lode pospiechaly skryť sa v opevnených morských prístavoch. Katastrofa lode «Hampshire» je zrejším dôkazom, že anglická verejná tlač nakolko zavádzala. Veď keby anglické válečné loďstvo bolo ostalo pánom na mori, vytvorené by bolo potopenie válečnej lode, ktorá vezie anglického ministra vojny a jeho sprievod.

Tragický osud lorda Kitschenera má veľmi veľký účinok na anglickú verejnú mienku a zaiste neostane bez účinku ani na anglické smerodajné kruhy. Kitschener hlásal najrozhodnejšie, aby Anglicko vojnu prefahovalo do nekonečna a Kitschener leží už hlboko v mori. On patrila medzi tých, ktorí boli zodpovední za ukrutné krviprelievania a spravodlivý trest Boží stihol ho prv, než by si to kto bol myslel.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana v deň prvého zasadnutia novej sessie krajinského zákonodarstva, vo stredu 7. júna o 7. hodine večer, vo vlastnom kruhu vydržovala poradu, ktorej predsedal predseda strany, skutočný vnútorný tajný radca gróf Aladár Zichy. Vyslanci kresťanskej ľudovej strany v úplnom počte boli prítomní na tejto porade a dôkladne pretriasali všetky zákonné predlohy, aké ministri ku pojednávaniu predostreli terajšej sessii krajinského zákonodarstva. Zatým ale obšírne zaoberali sa s najnovšie na povrchie vrhnutou politikou hospodárskych majetkov a s pohybami s touto politikou v súvisie stojacími. Porada trvala do 9. hodiny večernej, po čom krajinskí vyslanci

kresťanskej ľudovej strany sa rozišli s tým pevným rozhodnutím, že i v tejto sessii krajinského zákonodarstva neohrozene bolovať budú za práva, teraz ešte viac, ako kedykoľvek predtým, ubiedeného pospolitého ľudu.

Štvrtá válečná sessia krajinského zákonodarstva.

Novú a štvrtú válečnú sessiu krajinského zákonodarstva vo stredu, 7. júna zahájil predseda snemovne Pavel Beöthy. Po prečítaní sessiu válečného zákonodarstva svolávajúceho prípisu jeho veličenstva kráľa, snemovňa hlbokého holdu, nezkatnej oddanosti a vernosti osvedčenie poslala jeho veličenstvu, po čom finančný minister Ján Teleszky predostrel zákonnú predlohu o indennite, Ján Sándor, minister vnútra, zákonnú predlohu o predĺžení mandátov právomocenských úradníkov a barón Harkányi, minister obchodu, o miestneho záujmu vicinálke assódskej.

Krajinská snemovňa veľmožov zahajujúce zasadnutie vydržovala popoludní o 4. hodine. Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský, a takmer všetci biskupi Uhorska prítomní boli na tomto zasadnutí snemovne veľmožov.

Stručný prehľad najnovších válečných udalostí.

Rusko na celom fronte Bessarábie, Volhynie a východnej Haliče začalo prudkú offenzívu, ktorú vedie ruský generál Brussilov. Tento generál ale, ako všetci jeho predchodcovia, proti našim zmužilým hrdinom nevie dosiahnúť žiadnych úspechov. Náš front nepretrhne a kde-tu priechodne vniknúť môže na nepatrne malých miestach, len tam, kde ho slobodne pustíme, aby sme ho späť zahnali s čím väčšími jeho ztratami. Preto aj pred našim frontom všade, kde bitka stojí, ležia celé kopce ruských mrtvol.

Na talianskom bojišti naše hrdinské čaty stále napredujú. Od začiatku júna zajaly už vyše 12.400 Talianov a ukoristily nesmierny počet kanónov a rôzneho válečného materiálu.

Nad stálymi úspechami nemeckých čiat pred Verdunom, kde s každým dňom väčšie ztráty trpia anglické výpomocné oddelenia, strach a hrúza panujú v Paríži.

Obyvateľstvo Londýna nevládze sa utíšiť nad hroznou katastrofou lorda Kitschenera a nad ztratami morskej bitky pri Skagerraku.

O ďalších udalostiach svetovej vojny podávame nasledovné úradné zprávy:

Nezabúdajte na vdovy a siroty po hrdinoch padlých na bojišti!

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

O udalostiach na talianskom bojišti hlavný válečný stán uhorsko-rakúsky vydal nasledovné úradné zprávy:

1. júna. Na okolí rozprestierajúcom sa od Asiaga na sever, ku východu napredujúce čaty prišli ku mandriellským majerom a prešli cez cestu, ležiacu od Monte Fiara a Monte Baldo na východ. Od Arsiera na východ podmánilo sme Monte Cengio, ako aj výšiny od Cavy a Tresche na juh sa vypínajúce. *Zajali sme 900 Talianov, medzi nimi 15 dôstojníkov* a ukoristili sme 3 strojové pušky.

Pri Arsiere naše čaty zastaly si na južnom brehu Posiny a odrazily jeden silný protiútok Talianov. Podobne sa zmarily útoky nepriateľa namerané proti posiciam tyrolských strelcov pri Chiese (v údolí Brandu) a od Passo Boule na východ.

Na území útoku s koristou pozatýmne ešte dovezenou, vo včerajšej zpráve spomenutá korisť, **zvýšila sa na 313 kanónov**. *Ináč válečnú korisť rozličného druhu úplne ešte ani nemožno prehliadnuť, dosiaľ sme doviezli 148 strojových pušiek, 22 prístrojov na hádzanie mín, 6 automobilov, 600 bicyklov, veľmi veľké množstvo streliva, medzi ním 2250 bomb najťažšieho kalibru.*

2. júna. Naše čaty od Mandriellských majerov na východ bojujúc postúpily po hraničný uhol. Na území Arsiera zaujaly Monte Barco (od Monte Congla na východ) a teraz už južne od obcí Fusina a Posina, aj na južnom brehu potoka Posiny si pevne zastaly.

3. júna. Silný útok a viac slabších výpadov Talianov proti Monte Barco sme odrazili. Podobne sa zmarily opätovné útoky nepriateľa, ktoré boli namerané proti pohraničnému uhlu od Mandriellských majerov na východ.

4. júna. Ponevác Taliani na hlavnom temeni vrchu od údolia Posiny na juh a proti nášmu frontu Monte Gengio—Asiago s veľkou válečnou silou vyvinujú húževnatý odpor, na tomto území začaly sa vyvíjať prudké boje. Naše čaty vždy hlbšie tiahnu ku posiciam nepriateľa. Od Monte Cengia na východ získali sme značný priestor. Obec Cesuna leží už v našom fronte. Kde sa nepriateľ pokúsil o protiútok, všade sme ho odrazili.

Behom včerajšieho dňa **zajali sme 5600 Talianov, medzi nimi 78 dôstojníkov, ukoristili sme 3 kanóny, 11 strojových pušiek, ako aj 126 bomb.**

5. júna. Od údolia Astica na západ včera bojovná činnosť bola vôbec menšia. Od Posiny na juh *naše čaty zaujaly jeden silný oporný bod* a viac pokusov Talianov, aby ho *zpäťzaujali, odrazily*. Východne od údolia Astica naša bojovná skupina na výšinách od Arsiera na východ sa vypínajúcich útokom dobila Monte Panoccio (od Monte Barca východne) a teraz je pánom Val Canaglie.

Proti nášmu frontu od pohraničného uhla na juh

Taliani zase urobili niekoľko útokov, *ktoré sme všetky odrazili.*

Na prímorskom fronte činnosť talianskeho delostrelectva bola väčšia než obyčajne. Na doberdovskom odseku zamiešaly sa aj oddelenia nepriateľskej pechoty, ktorej výpady sme ale rýchle odbavili.

6. júna. Jedon roj našich námorných lietadiel včera v noci napadol železničnú stanicu v San Dona di Piave pozdĺž Livenzy a v Latisane. Naši suchozemní letúni výdatne bombardovali nádražia Verony, Aly a Vicenzy.

Od počiatku mesiaca **zajali sme vyše 9700 Talianov, medzi nimi 184 dôstojníkov, ukoristili sme 13 strojových pušiek a 5 kanónov.**

7. júna. Od Asiaga na juhozápad naše čaty pokračovaly v útokoch pri Cesume a zaujaly Busi Bollo.

Vojna proti Rusom a na Balkáne.

Uhorsko-rakúsky hlavný válečný stán o udalostiach bojišta proti Rusom a na Balkáne vydal nasledovné úradné zprávy:

1. júna. *Ruské bojište:* Vo Volhynii naše posície včera znova za viac hodín stály pod palbou ruského delostrelectva. Behom noci viackrát boli prudké srážky v prednom území. Činnosť nepriateľa aj na bessarábskom fronte trvá.

Juhovýchodné bojište: Niet významnej udalosti.

2. júna. *Ruské bojište:* Na bessarábskom a volhynskom fronte kanónový boj miestami nadobudol charakter delostreleckej bitky. Nepriateľ aj na fronte Ikvy vyvinul zvýšenú činnosť.

Juhovýchodné bojište: Na ľavom brehu prostrednej časte Vojuše, od Vlory (Valony) východne, jedno talianske offenzívne prepadnutie sme rozprášili. Na dolnej čiastke Vojušy boli boje patrol.

3. júna. *Ruské bojište:* Na bessarábskom fronte a vo Volhynii delostrelecké boje s nezmenenou prudkosťou trvajú. *Na jednotlivých miestach odrazili sme aj výpady ruskej pechoty.*

Juhovýchodné bojište: Panuje tichosť.

4. júna. *Ruské bojište:* Nepriateľ dnes rano svoje delostrelectvo proti nášmu severovýchodnému frontu postavil do boja. Palba ruského delostrelectva pozdĺž Dnjestra, pri dolnom toku Strypy, od Tarnopola na severozápad a vo Volhynii *zvýšila sa na zvláštnu prudkosť*. Armáda generálobersta arcikniežata Jozefa Ferdinanda pri Olyke na 25 kilometrov dlhom odseku frontu stojí pod bubnovou palbou Rusov. Pozdĺž Dnjestra jeden plynový útok Rusov v našich radoch nezapríčinil škody. Všade možno badať príznaky útoku pechoty, ktorý v najbližšom čase možno očakávať.

Juhovýchodné bojište: Pri dolnom toku Vojuše palba nášho delostrelectva rozprášila talianske oddelenia.

5. júna. Od dlhšieho času očakávaný útok ruských juhozápadných armád sa započal. Na celom fronte medzi Pruthom a zákrutou Štyru pri Kolkoch zúri

prudká bitka. O naše najprednejšie posície pri Okne rozhorčene sa bojuje.

Od Tarnopola na severozápad nepriateľovi priechodne podarilo sa na jednotlivých bodoch vniknúť do našich zákop, *ale protiútokom sme ho zase odohnali.*

hnali. Pred frontom jedného nášho bataillona *leží 350 ruských mrtvol.*

Pri Sapanove početné výpady nepriateľa nemaly žiadneho podstatného výsledku.

Medzi Ulynovom pozdĺž Ikvy a územím od Olyky

Váleční robotníci v Srbsku.

Na oboch stranách Kozlova (od Tarnopola na západ) **ruské útoky pred našimi prekážkami pri Novom Alexinieci a od Dubna na severozápad ale už v palbe nášho delostrelectva sa rozpadol.** Aj pri Sapanove a Olyke sú prudké boje.

Od Lucka na juhovýchod sostrelili sme jedno nepriateľské lietadlo.

6. júna. Na severovýchode takmer na celom 350 kilometrov dlhom fronte bitka s nezmenenou prudkosťou *trvá ďalej.*

Od Okny na sever včera po ťažkom boji zamieňavého zdaru naše čaty z rozstriedaných prvých posícií odtiahli sme na čiaru pripravenú južne na päť kilometrov.

Pri Jaslovieci na dolnej Strype nepriateľ dnes rano po silnej delostreleckej príprave útočil, *ale sme ho všade odrazili*, niekde v ručnom zápase.

Od Trembovly na západ v tom istom čase v ohni našich kanónov *rozpadol sa jeden ruský útok.*

Západne a severozápadne od Tarnopola sa tiež rozhorčene bojovalo. Nepriateľa všade, kde priechodne docielil zdaru, naskutku znova sme odo-

na západ, kde Rusi ustavične koncentrujú posily, tak ako prv, aj teraz je rozhorčený boj.

7. júna. Vo Volhynii naše pri hornom toku Putilovky bojujúce čaty pred nepriateľom veľkej presily odtiahli sme na okolie Lucku. Tento pohyb previedli sme bez podstatného mýlenia zo strany nepriateľa.

Na každom inom mieste severovýchodného frontu *Rusov sme krvave odrazili.* Pri dolnom toku Styru, od Rafalovky na severozápad, pozdĺž potoka Kormin, pri Bereštianoch, pri Sapanove, na dolnom toku Strypy, pri Jaslovieci, pri Dnjestri a na bessarabskej hranici.

Od Tarnopola na severozápad jedna naša divízia pri jednom mieste odrazila dva, na druhom mieste sedem útokov nepriateľa.

Nepriateľa okolo Okny a pri Dobronoci *stihla ťažká ztrata.* Tu jeho útočivé stĺpy opätovne v rozhorčenom ručnom zápase sme odrazili.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Nemecko-ruská vojna.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišta proti Rusom a na Balkáne vydal nasledovné úradné zprávy:

1. júna. *Východné bojište*: Na južnom rohu Dojranského jazera odrazili sme jedon slabý útok nepriateľa. Pri Bresti (od jazera na severovýchod) zajali sme Srbov v Anglickej uniforme.

2. júna. *Východné bojište*: Zdarné vytrhnutie nemeckého výskumného oddelenia na fronte južne od Smorgenu, skončilo sa so zajatím viacej tuctov Rusov. Juhovýchodne od jazera Drswiaty, palba našich ochranných kanónov spustošila jedno ruské lietadlo.

Balkánske bojište: Neni zmeny.

3. júna. *Východné a balkánske bojište*: Krem bojov patrol zvláštnej udalosti nebolo.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostach západného bojišta proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

1. júna. Od Maasu na sever a na juh činnosť delostrelectva aj včera bola živá.

Od Maasu na ľavo Francúzi večer so značnými silami napadli výšinu Mort Homme a výšinu Caurette. Na južnom úbočí Mort Homme v šírke asi 400 metrov podarilo sa im usalašiť sa v našej najprednejšej zákope. Ostatne opätovné námahy nepriateľa s najťažšími jeho ztratami sme odrazili.

Od Maasu na pravo kanónový boj trval ďalej.

Od Oberseptu na východ jedno nemecké výskumné oddelenie v šírke asi 350 metrov, v hĺbke asi 300

[Táborská pošta.

4. júna. *Východné a balkánske bojište*: Zvláštnej udalosti nebolo.

5. júna. Na východnom ruskom a na balkánskom bojišti niet zmeny.

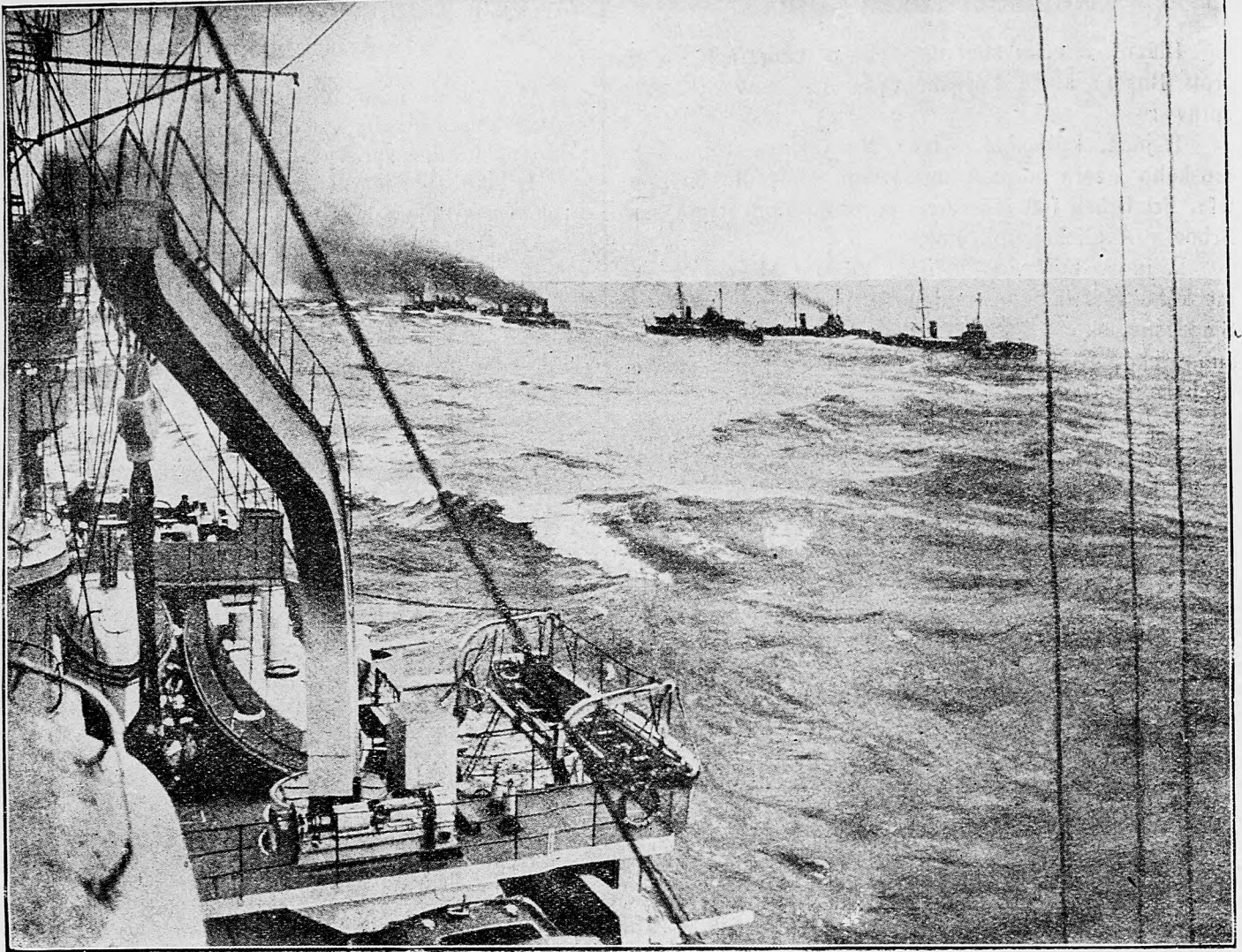
6. júna. Na východnom ruskom a na balkánskom bojišti zvláštnej udalosti sa nestalo.

7. júna. Na východnom fronte polozenie je nezmenené.

metrov vniklo do posície Francúzov a vrátilo sa so zajatecami a korisťou.

Od Cambrai na západ v povetrom boji sostrelili sme jedon anglický biplan; v ňom sediacich (dôstojníkov) sme ranených zajali.

Francúzi vo svojej, dňa 28. mája popoludni vydennej dennej zpráve tvrdia, že 28. mája činnosť francúzskych letúňov bola živá a obranná palba Francúzov

Z morskej bitky pri Skagerraku.

zničila 5 nemeckých lietadiel. Už dávno sme sa nezaoberali s opravením nepriateľských zprávk, v tomto páde ale, keď je reč o výkonnej schopnosti lietadiel, tohto najnovšieho druhu zbrane, predsa musíme poznamenať, že ani v spomenutý deň, ani v predošlý týždeň vôbec ani jedno jediné nemecké lietadlo nepadlo v obeť nepriateľovi.

2. júna. Väčšie anglické sily, po prudkej stupňovanej palbe nášho delostrelectva a po prevedených výbuchoch, večera večer útočili západne a juhozápadne od Givenchy. V boji z blízka sme ich zahnali, nakoľko neboli prinútené utiahnuť sa už v našej záverečnej palbe.

Na západnom brehu Maasu Francúzi znovu začali útočiť. Nedosiahli žiadneho zdaru.

Východne od rieky naše čaty zaujali horu Caillette a na jej oboch stranách ku nej pripojené zákopy. Južne od Jazera Vaux pokúsený prudký protiútok nepriateľa sa zmaril. Dosiaľ sme zajali 76 dôstojníkov a vyše 2000 mužov. Ďalej ukoristili sme 3 kanóny a prinajmenej 23 strojových pušiek.

Juhozápadne od Lille jedno anglické lietadlo so sediacimi v ňom neurazene sa nám dostalo do rúk.

V povetrom hoji na hrebeni vrchu Maore srútilo sa jedno bojovné francúzske lietadlo s jedným sediacim, ďalej uprostred našich čiar nad Vauxom a od Morchingnu na západ po jednom biplane. Od Cambrai na západ zostrelený anglický biplan, ktorý sme už vo večerajšej našej zpráve spomenuli, je už štvrtým lietadlom, ktoré poručík Mulzer urobil boja neschopným.

3. júna. Včera na poludnie württembergské pluky útokom dobyli hrebeň vrchu od Zillebeke na juhovýchod (od Yperna na juhovýchod) a anglické posície za ním sa nachodiace. Zajali sme jedného ľahko raneného generála, jedného plukovníka a 13 iných dôstojníkov, taktiež 350 neranených a 168 ranených Angličanov. Počet zajatcov je preto taký nepatrný, lebo obranci utrpeli zvlášte ťažké, krvavé straty a krem toho jednotlivé časte posádky ušly z posície a len naša palba ich mohla zasiahnuť. Nočné protiútoky sme ľahkým spôsobom odrazili.

Od Arrasu na sever a na okolí Alberta delostrelecký boj trvá ďalej.

V Champagni od Riponta na juh naše výskumné oddelenia z príležitosti malého podujatia dovedly vyše 200 francúzskych zajatcov.

Od Maasu na západ proti nepriateľským batteriam a pevnostným dielam s viditeľným zdarom sme bojovali.

Od Maasu na východ *Francúzi utrpeli ďalšiu porážku*. V ranných hodinách ich silný útok, ktorý urobili proti našim od hory Caillette na juhozápad novšie zaujatým posíciám, sme odrazili. Ďalej na východ Francúzi na hrebeni vrchu od Vauxu juhozápadne včera šesťnásobným útokom sa pokúsili vniknúť do našich zákop. *Každý ich výpad s najťažšími ich ztratami sa zmaril*. Od Vauxu na juhovýchodnom úbočí výšin pri Maase útokom sme dobili silne opevnenú dedinu Damloup. 520 neranených zajatcov, medzi nimi 18 dôstojníkov a viac strojových pušiek sa nám dostalo do rúk. Druhí zajatci počas ich odvezenia cez Dieppel dostali sa do ohňa francúzskych ťažkých batterii.

Naše poľné delostrelectvo soslretilo nad Vauxom letiaci biplan typu Farman. Dľa včerajšej zprávy od Morchingenu na západ soslrelený francúzsky biplan je štvrtý, ktorý poručík Höndorf soslrelil.

4. júna. Proti posíciám, ktoré sme od Yperna na juhovýchod zaujaji, Angličania urobili viac útokov, ktoré sme bez výnimky odrazili. Od Arrasu na sever a na

okolí Alberta delostrelecký boj trval i včera. Anglické výskumné oddelenia sme odrazili. Nepriateľ od Neuville—St. Vaastu na juhovýchod previedol viac výbuchov, ktoré ostaly bezvýsledné.

Na ľavom brehu Maasu, od výšiny č. 304. západne, proti nám urobený slabý útok nepriateľa ľahkým spôsobom sme odrazili. Ukoristili sme jednu stroj. pušku, Na východnom brehu tvrdý boj medzi horou Calliette a Damloupom aj ďalej prajne pokročil. Včera sme zajali vyše 500 Francúzov, medzi nimi troch dôstojníkov a ukoristili sme štyri strojové pušky. Od Markirchu na západ nepriateľ bez najnepatrnejšieho účinku urobil proti nám viac plynových útokov.

Bomby nepriateľských letúňov vo Flandrii zabily viac Belgičanov. Vojenskej škody sa nestalo. Pri Hollebeku jedno anglické lietadlo naše obranné kanóny soslrelily.

5. júna. Angličania od Yperna na juhovýchod proti vyrvaným im posíciám včera večer opäť urobili útok, ktorý sa v palbe nášho delostrelectva rozpadol. Práve tak sa zmaril jedon po plynovom útoky započatý slabší francúzsky výpad pri Prounay v Champagni.

Na západnom brehu Maasu naše delostrelectvo

Slávnostné odhalenie pomníka pri Isonze padlých uhorských a rakúskych hrdinov.

s dobrým výsledkom napadlo nepriateľské batterie a šiancové diela. Francúsku pechotu, ktorá od hradskej Haucourt—Esnés na západ pokúsila sa postúpiť proti našim zákopám, sme odrazili.

Na pravom brehu medzi horou Caillete a Damloupom rozhorčený boj s nezmenenou prudkosťou trvá ďalej. Nepriateľ sa pokúsil, aby nás hodením do boja zástupov pechoty obral o naše úspechy, ktoré sme v posledné dni vydobili. Najväčšiu silu vyvinuje nepriateľ v hore Chapitre, na hrebeni vrchu Fumin (od dediny Vaux na juhozápad) a na okolí ležiacom odtiaľ na juhovýchod. *Všetky protiútoky Francúzov s najťažšími ich ztratami sme celkom odrazili.*

Nemecké výskumné oddelenia pri Yseri, od Arrasa na sever, od Alberta na východ a pri Altkirche vnikly do pozícií nepriateľa, 30 Francúzov, 8 Belgičanov a 35 Angličanov neranených zajaly a ukoristili jeden prístroj na hádzanie mín.

Na hrebeni vrchu Marre, nad Cumiéresom a pred Souville v povetnom boji zostrelili sme po jednom francúzskom lietadle.

Boj našich letúňov v mesiaci máji bol na výsledok bohatý. Ztraty nepriateľa: v povetnom boji utratil 36, následkom zostrelenia so zeme 9, následkom núteného sletenia za našimi čiarami 2, dovedna 47 lietadiel. Naša ztrata: v povetnom boji 11, nevrátilo sa 5, dovedna 16 lietadiel.

6. júna. Na východnom brehu Maasu posíciie našich statných Prusov na hrebeni Fumina v noci znova, po veľmi silnej delostreleckej príprave, nepriateľ opätovne štyri razy napadol bez toho, že by bol docielil čo aj len najnepatrnejší výsledok.

Nepriateľa, následkom spoluúčinkovania našej delostreleckej záverečnej palby, strelby strojových pušiek a pechoty, *stihly zvlášte ťažké ztraty.*

Ináč polohenie je nezmenené.

7. júna. Čo dovŕšenie našich 2. júna na výšinách od Yperna na juhovýchod dosiahnutých úspechov včera hornosliezské a württemberské čaty pri Hooge napadly anglické posíciie. Časť dediny, ktorá bola ešte v rukách nepriateľových, taktiež na západe a na juhu pripájajúce sa zákopy sme zaujali. Týmto celý priestor výšin vypínajúcich sa od Yperna na juhovýchod a na východ v rozsiahlosti vyše troch kilometrov dostal sa do našej moci. Krvavá ztrata Angličanov je ťažká. Aj tentokrát sme len málo Angličanov mohli zajaf.

Večer na západnom brehu Maasu značné francúzske sily po prudkej delostreleckej príprave trikrát zopakovali svoj útok proti našim čiaram na výšine Caurette. Nepriateľa sme odbili a posíciie bez výnimky ostaly v našich rukách.

Na východnom brehu 2. júna započatý boj medzi horou Caillete a Damloupom mal ďalšie zdary.

Od dnešnej noci *všetky časte pancierovej pevnosti Vaux sú v našich rukách.* Pevnosť vlastne už 2. júna útokom zaujala prvá kompánia paderbornského pešieho pluku pod vedením poručíka Rackowa, ktorého v tomto

pioníri prvej kompánie 20. rezervného pionírského poručíka Ruberga výdatne podporovali. Útočiacich nasledovaly dve iné časte vynikajúcich čiat.

Toto sme dosiaľ preto neuvěřnili, lebo v neprístupnej podzemnej miestnosti pozostatky francúzskej obrannej čaty sa ešte držaly. Tieto čaty sa teraz už poddaly, následkom čoho so zajatcami privezenými z príležitosti včerajšieho daromného pokusu o oslobodenie vyše 700 neranených Francúzov sme zajali, veľké množstvo kanónov, strojových pušiek a prístrojov na hádzanie mín sme ukoristili.

Na oboch bokoch pevnosti o úbočia a od dediny Damloup na juhozápad vypínajúce sa temeno vrchu svedený boj sa tiež víťazne skončil. Nepriateľ v posledné dni zúfale napínal sily, aby pád pevnosti a k nej pripájajúcich sa posícií odstránil. Všetky jeho protiútoky *s jeho najťažšími ztratami sa zmarily.*

Mimo paderbornských aj westfalskí, lippskí a východno-pruskí mali príležitosti v týchto bojoch zvlášte sa vyznačiť. Jeho veličenstvo cisár poručíkovi Rackowi udelil rád Pour le Mérite.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

O udalostach bojišta proti Rusom, Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

1. júna. *Mezopotámsky front*: Nebolo zmeny.

Kaukazský front: Na pravom krídle krem nepatrnej palby pechoty nebolo udalosti.

Náš útok, ktorý sme 20. mája rano vo všeobecnom smere potoka Tuzla a Mamahatuna v šírke 30 kilometrov započali proti ruským posíciám od Mamahatuna na 8 kilometrov západne, na 6 kilometrov južne a na 18 kilometrov juhovýchodne, korunoval zdar. Ponevác sme tieto operácie prekvapujúcim spôsobom previedli, Rusi boli prinútení na tomto odseku zčiasťky vo východnom, zčiasťky v severovýchodnom smere cúvnuť bez toho, že by sa im bolo podarilo čo aj akýkoľvek odpor vyvinúť. Obec Mamahatun sme obsadili.

Jednotlivé útoky, ktoré Rusi s jednou časťou svojich vojsk čo odpoveď na náš útok v odseku Čuruchu na ľavom krídle urobili proti nám, v bojoch delostrelectva a pechoty a v bojoch s bombami sa rozpadly.

Jedon nepriateľský monitor a dve torpedové lode bombardovali niekoľko otvorených obcí na západnom brehu ostrova Koesten a niekoľko domov trochu porúchaly. Jedon sedliak bol ranený.

Z ostatných frontov niet čo dôležitejšieho oznámiť.

2. júna. *Mezopotámsky front*: Nebolo zmeny. Jedno naše vojenské lietadlo na odseku Fellahie napadlo dva nepriateľské lietacie stroje a palbou strojovej pušky prinútilo ich sletieť.

Kaukazský front: Na pravom krídle boly nepatrné boje patrol. V centre nepriateľ následkom 30. mája prevedených útokov vzdal sa svojich posícií a utiahol sa

na dvadsať kilometrov v severovýchodnom smere. Naše čaty prenasledovali nepriateľa. Na ľavom krídle nepriateľov pokus o protiútok ľahkým spôsobom sme odbili.

Jedno naše lietadlo, ktoré zaletiac na ostrovy

na sever a na východ sa vypínajúce (na 50 kilometrov juhovýchodne od Mahamatuna) a výšinu 2650 v pohorí Majramskom (na 16 kilometrov severovýchodne od Mahamatuna). Na ľavom krídle silné nepriateľské výskumné oddelenie našimi oddeleniami boli porazené.

Z ruského zajatia vráťivší sa invalid na budapeštianskom nádraží spatrí svoju matku.

Imbros a Mabro, spozorovalo jednu nepriateľskú torpedovú loď, hodilo bomby a torpedovú loď trafilo.

Na ostatných frontoch niet zmeny.

3. júna. *Mezopotámsky front*: Dôležitej zprávy neprišlo.

Kaukazský front: Na pravom krídle niet zmeny. V centre zaujali sme obec Basköj, ako aj výšiny od nej

Od Samosa na východ jedon nepriateľský motorový čln, ktorý sprevádzal jedon koráb, naše delostrelectvo vzalo pod palbu. Koráb utonul, motorový čln v fažko porúchanom stave ušiel.

Naši letúni 29. mája výsledne útočili na nepriateľský tábor pri Roumaine pri Suezskom kanáli, kde nepriateľovi hádzaním bomb a palbou zo strojových

pušiek zapríčinili sme značné ztráty tak v ľuďoch jak v zvieratách.

4. júna. *Mezopotámsky front*: O významnejšej udalosti neprišlo zprávy.

Kaukazský front: Na pravom krídle a v centre nepriateľské oddelenia, ktoré boli rozdelené v obciach ležiacich v údolí Elmakidry od Basköja na juhovýchod, zahnali sme späť na východ. Z tejto príležitosti zajali sme jedného dôstojníka a 5 obecných vojakov. Nepriateľa, ktorý sa od Mamahatuna na severovýchod v Majramskom pohorí ešte držal, po prudkom boji sme odtiskli. Najdôležitejšie výšiny pohoria sme dobili a 10 mužov zajali. Na odseku Kope a Čoruch srážky. Na pobreží nepriateľ usilovne pracuje na opevňovacích dielach.

Pri Katii bol medzi nepriateľskými delostreleckými čatami a jednou našou švadronou boj, v ktorom sme nepriateľa zahnali na západ. Silu nepriateľa odhadujú na jeden pluk, ktorého rady sa celkom rozpadly.

Z ostatných frontov niet čo dôležitejšieho oznámiť.

5. júna. *Mezopotámsky front*: Nebolo zmeny.

Kaukazský front: Na pravom krídle mimo srážok výskumných oddelení nič sa nestalo. V centre naše čaty napriek nehodám počas obdobia roku, s opakovanými výpadmi na východ odbily ľavé krídlo nepriateľovo a dnes o štyridsať kilometrov postúpily napred k východu do svojich starých posícií. Všetky pokusy nepriateľove o krytie jeho cúvania, potažne o zpätydobitie nutne opustených dôležitých posícií, na našich bodákových útokoch s ťažkými ztratami nepriateľovými sa zmarily. Včera v jednom takomto boji 50 nepriateľských vojakov, medzi nimi jedného dôstojníka sme zajali a dve strojové pušky, väčšie množstvo pušiek, technické náčinie a rozličný materiál sme ukoristili. Na ľavom krídle šarvátky medzi výskumnými oddeleniami, prekvapili sme jedno nepriateľské výskumné oddelenie, jednu časť ktorého sme zničili, ostatných sme zajali. Naše delostrelectvo účinnou, prekvapujúcou palbou v nepriateľských táboroch spôsobilo zmätok a zapríčinilo ztráty.

Z ostatných frontov neprišlo žiadneho významného chýru.

Položenie na Balkáne.

Sofia, 7. júna. Hlavný válečný stán bulharský 5. júna vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Na macedonskom fronte nebolo zvláštnej udalosti. Operácie obmedzujú sa na obapolné srážky našich a nepriateľských patrol a občás na kanonádu. Dňa 3. júna naše delostrelectvo dve nepriateľské stotiny od dediny Popovo na sever, od Dojranského jazera na východ rozprášilo a k rýchlemu cúvnutiu prinútilo. Iné dve stotiny prinútili sme na výšine č. 570. od dediny Gorni Poroj šiancové práce zastaviť a v spomenutej dedine sa zachrániť. V ten istý deň nepriateľskí letúni na mesto Dojran a na dedinu Jorgančik a Nikolič hodili bomby, ale bez toho, že by holi dosiahli akéhokoľvek výsledku.

Dňa 4. júna jedna naša patrola pri Dojranskom jazere zajala jednu francúzsku patrolu, ktorú viedol jeden námestný dôstojník. Poznamenat treba, že nepriateľ v posledné časy mužstvo svojich patrol oblieka do vojenskej rovnošaty gréckej alebo tureckej.

Vojna na mori.

Novšie úradné zprávy o morskej bitke pri Skagerraku.

Berlin, 3. júna. Wolffova kancelária oznamuje:

Aby sme šíreniu sa legend zavčas predišli, opätovne musíme ustáliť, že v bitke pri Skagerraku dňa 31. mája, nemecká válečná flotta pre otvorené more (*Hochseeflotte*) stála v boji s celou modernou anglickou flotou. Cieľom doplnenia dosavadných zprávy musíme poznamenat, že dľa úradných anglických zprávy ešte aj bojovný križiak «*Invincible*» a pancierový križiak «*Warrior*» boli zničené. U nás malý križiak «*Elbing*», ktorý sa v noci z 31. mája na 1. júna srazil s jednou druhou nemeckou válečnou loďou a bol ťažko porúchaný, treba bolo rozhodit, lebo ho už nebolo možno doviest do prístavu. Osobníctvo lode na torpedových loďach dali sme na bezpečné miesto, vyjmúc veliteľa, dvoch dôstojníkov a 18 mužov, ktorí cieľom rozhodenia lode ostali na palube. Týchto posledných, dľa hollandských zprávy, jedna šlepperová loď zaviezla do Ymuden a tam ich vyložila na breh.

Náčelník admirálskeho štábu.

Berlin, 4. júna. Wolffova kancelária oznamuje:

Dňa 31. mája jedna naša podmorská loď pred *Humberom* zničila jeden moderný, anglický veľký torpedoborec.

Ako rozpráva jeden nami zachránený muž utonutého anglického torpedoborca «*Tipperary*», v morskej bitke pred Skagerrakom, anglický pancierový križiak «*Eurialus*» palba našej floty podpálila a celkom zničila.

Náčelník admirálskeho štábu.

Po morskej bitke pri Skagerraku.

Medzi zprávy, ktoré prichodia o novších podrobnostiach veľkej morskej bitky pri Skagerraku, najvýznamnejšia je nemecká úradná zpráva, ktorá podáva novšie dôkazy o potopení anglickej lode «*Warspite*». Anglickí zajatci písomne vyhlásili, že loď «*Warspite*» videli utonúť, čo anglické úradné zprávy až dosiaľ tvrdošijne podvracaly. Ostatne pokračovanie anglickej admirality charakterisuje, že londýnskym časopisom, z ktorých niektoré zpočiatku celkom otvorene uznávaly porážku anglickej floty, dala osobitú úpravu ku prekrúcaniu zprávy o morskej bitke.

Cisár Vilhelm ku hrdinom morskej bitky pri Skagerraku.

Z Berlina oznamujú, že cisár Vilhelm v utorok (7. júna) vo Wilhelmshavene s paluby vodcovskej lode

flotty povedal reč ku deputáciám všetkých lodí, ktoré sa zúčastnili v morskej bitke pri Skagerraku.

Kedykoľvek som navštívil svoje válečné námorníctvo vo Wilhelmshavene — hovoril cisár — vždy som sa z hlbín srdca tešil vývinu flotty a prístavu. Mladých matrózov vždy som predovšetkým na to upozornil, že nemecká flotta raz s mohutnou presilou bude musieť smerovať svoju silu. Povedomie tohto pre flottu stalo sa tradíciou. Nemecká flotta, ktorá je zo všetkých nemeckých krajín zostavená, od viac desaťročí konala unavujúcu prácu, vždy majú pred očami, že keď príde na lámanie chleba, ukáže, čo vie. Závistliví nepriatelia napadli Nemecko, ale ich flotta za dlhý čas nemohla tak vystúpiť, ako by bola chcela. Konečne svitol veľký deň. Mohutná flotta nad morami panujúceho Anglicka, ktorú svet držal za nepremožiteľnú, zjavila sa na mori, hnala sa proti nemeckej flotte, ktorá sa pustila s ňou do boja a zbila ju. Chýr o víťazstve nemeckého námorníctva rýchlosťou blesku rozletel sa po šírom svete a u hrdinských spojencov Nemecka vzbudil obrovskú radosť. Bitkou na Severnom mori nemecká flotta započala nový odsek svetovej histórie a preto som prišiel do Wilhelmshavenu, aby som víťaznej flotte v mene nemeckej vlasti vyslovil vďaka a aby som jej odovzdal pozdrav nemeckej hrdinskej armády. Vyslovujem úplné uznanie a vďaka vodcom, dôstojníkom a mužstvu. Práve vtedy, keď nepriateľ pri Verdune pomaly začína sa rozpadáť a keď naši spojenci s vrchu na vrch ženú Talianov a vždy väčšmi ich odrážajú, prekonal ste toto veľkolepé dielo. Na všetko počítal svet, ale na víťazstvo nemeckej flotty nad anglickou nikdy, nikdy!

Súvaha bitky pri Skagerraku.

Berlin, 7. júna. Voči tej snahe, aby porážku Anglicka v bitke na Severnom mori dľa možnosti zakrývali, nemecký soznam ztrát podáva nasledovný obraz víťazstva Nemcov:

Angličania utratili: 29.000-túnovú parolod «Warspite», 27.450-túnový bojovný križiak «Queen Mary», 1950-túnový bojovný križiak «Indefatigable», 17.550-túnový bojovný križiak «Princess Royal», 14.900-túnový pancierový križiak «Defence», 13.800-túnový pancierový križiak «Warrior», 12.200-túnový pancierový križiak «Euryalus», 13.800-túnový pancierový križiak «Black Prince», 5500-túnový malý križiak «Birmingham», tri 1900-túnové torpedoborce, spolu 5700 tún, deväť 1000-túnových torpedoborcov, spolu 9000 tún, jednu 1000-túnovú podmorskú loď, to jest súhrnom 23 lodí s obsahom 195.750 tún.

Nemci utratili: radovú loď «Pommern» (13.200 tún), malé križiaky: 4900-túnový «Wiesbaden», 4500-túnový «Elbing» a 2700-túnový «Frauenlob», päť 600-túnových torpedoborcov, spolu 3000 tún, to jest súhrnom 9 lodí s obsahom 28.400 tún.

Jestli utonutie 26.800-túnového bojovného križiaka «Princess Royal» ani neberieme za isté, bo poňahom na toto poznáme len dáta zajatých Angličanov, Angli-

čania i tak utratili 22 lodí s obsahom 168.950 tún. K tomuto treba prirátat ešte 11.000 tún loď «Hampshire».

Podrobné nemecké zprávy o morskej bitke pri Skagerraku.

Berlin, 3. júna Wolffova kancelária z príslušného miesta oznamuje:

V morskej bitke svedenej pri Skagerraku z našej strany pod velením flotty viceadmirála *Scheera* zúčastnili sa: veľké bojovné lode našej flotty pre otvorené more, jej staršie radové lode, bojovné križiaky, ďalej všetky jej na Severnom mori sa nachodiacie ľahké válečné lode, torpedové lode a flotily podmorských lodí. Na nepriateľskej strane stála voči nám prevažná časť anglickej modernej bojovnej flotty. Veliteľom výskumných morských válečných síl bol viceadmirál *Hipper*. Výskumné lode sa prvé dostaly popoludní okolo 5. hodiny do bitky s nepriateľskými bojovnými križiakmi a ľahkými križiakmi. Potom i hlavná sila oboch flott sa postupne zamiešala do boja. Denná bitka, počas ktorej naše torpedové lode viackrát — jedna naša flottila trikrát — mali príležitosť zdarne sa zamiešať, trvala do 9. hodiny večernej. V tomto boji utratil nepriateľ veľkú bojovnú loď «Warspite», bojovný križiak «Queen Mary», jeden pancierový križiak, ktorý pravdepodobne prináležal ku triede Achilles a viac torpedoborcov. V noci z oboch strán nasledovali rozhorčené útoky s torpedovými loďami a bitky s križiakmi, v ktorých ostatné, už menované nepriateľské lode padly v obeť. Len samá nemecká vedúca loď zničila šesť anglických moderných torpedoborcov. Všetky zprávy, ktoré dosiaľ prišli od lodí, ktoré sa zúčastnili v bitke, srovnajú sa v tom, že nepriateľ v bitke, ktorá trvala bez prestania takmer za 12 hodín, hrdinsky sa držal. S utratením lode «Frauenlob» treba definitívne počítať. Táto loď, tak sa zdá, v noci s 31. mája na 1. júna počas jednej čiastočnej srážky utonula. Zpomedzi torpedových lodí pre otvorené more päť sa nevrátilo, ale veľká časť ich mužstva sa zachránila. Poveznej výskumnej službe počasie v obidva dni bitky síce neprialo, no námornícke vzducholode a lietadlá svojimi výskumami a zpravami predsa značne prispeli ku zdaru našej flotty pre otvorené more.

Berlin, 4. júna. Wolffova kancelária z príslušného miesta o priebehu morskej bitky pri Skagerraku oznamuje ešte nasledovné:

Nemecká flotta pre otvorené more urobila výpad, aby ku bitke prinútila tie časte anglickej flotty, o ktorých v posledné časy bolo oznámené, že sa viackrát zjavili pri južnom brehu Norvégska. Nepriateľa 31. mája popoludní o 4. hodine 30 minútach bolo vidieť asi na 70 morských míľ pred Skagerrakom a síce z počiatku v sile štyroch malých križiakov. Naše križiaky naskutku začaly prenasledovať nepriateľa, ktorý s najväčšou rýchlosťou pospiechal ku severu. O 5. hodine 20 minútach naše

križiaky v západnom smere spozorovali dva nepriateľské stĺpy, ktoré pozostávaly zo šiest nepriateľských bojovných križiakov a z početných malých križiakov. Nepriateľská flotta vyvinula sa v južnom smere. Naše križiaky asi na 13 kilometrov sblížili sa k nej a v južnom, juhovýchodnom smere veľmi účinnú palbu spustili na nepriateľa. Počas boja dva anglické bojovné križiaky a torpedoborce sme zničili.

Po polhodinovom boji od nepriateľskej posície na sever bolo vidieť ďalšie nepriateľské lode a sice päť lodí triedy Queen Elisabeth. Onedlho nato nemecká hlavná válečná sila zamiešala sa do boja. Nepriateľ sa hneď zvrátil severným smerom. Päť lodí triedy Queen Elisabeth pripojilo sa ku anglickým bojovným križiakom. Nepriateľ s najväčšou rýchlosťou usiloval sa vyhnúť našej mimoriadne účinlivej palbe a pri tom vezmúc východný smer, sblížil sa k predku našej floty. Naša flotta nepriateľove pohyby s najväčšou rýchlosťou nasledovala a v tejto časti boja jeden križiak triedy Achilles alebo Shannon a dva torpedoborce sme spustošili. Najzadnejšia časť našej floty radových lodí v tomto čase následkom svojej polohy k nepriateľovi nemohla sa zamiešať do boja. Krátko nato od severa zjavy sa nové, veľké nepriateľské válečné lode. Ako sme onedlho ustálili, tieto válečné lode pozostávaly z vyše dvadsať najnovšie stavaných nepriateľských radových lodí. Ponevác predná časť našej čiarly občas z dvoch strán dostala sa do ohňa, čiaru sme západným smerom zmenili. Súčasne torpedové flotily poslali sme útočiť na nepriateľa. Torpedá so zvláštnou šikovnosťou a viditeľným zdarom urobili tri útoky jeden za druhým. V tejto časti boja jednu anglickú veľkú bojovnú loď sme zničili a viac iných lodí ťažko bolo porúchané.

Denná bitka proti anglickej presile trvala do nastúpenia tmy. V tejto bitke, odhliadnuc od početných ľahších lodí, konečne prinajmenej 25 veľkých anglických bojovných lodí, 6 anglických bojovných križiakov a prinajmenej 4 pancierové križiaky stáli proti 16 nemeckým veľkým bojovným loďam, 5 bojovným križiakom, 6 starým radovým loďam, ale bez pancierových križiakov.

Nastúpením tmy naša flotta urobila nočný útok na nepriateľa. Behom noci boli boje križiakov a početné útoky torpedových lodí. Z tejto príležitosti jeden anglický križiak, jeden križiak triedy Achilles a Shannon, pravdepodobne však dva menšie nepriateľské križiaky a prinajmenej 10 nepriateľských torpedoborcov zahynulo. Z týchto vodcovská loď našej floty pre otvorené more sama šesť spustošila. Medzi zahynutými loďami boli celkom nové torpedoborce vodiace lode «Turbulent» a «Tipperary». Jedna zo starých anglických radových lodí pozostávajúca flotta, ktorá od juhu priplávala, len 1. júna rano, po skončenej bitke prišla ta a hneď sa zvrátila bez toho, že by sa bola zamiešala, alebo že by sa bola dostala do obzoru našej hlavnej floty.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Hrdina povetria.

Služba našich námorných letúňov je ťažká. Vždy musia byť hotoví ku odstráneniu nepriateľských povettrných útokov, lebo oni sami musia vyhľadať nepriateľa. Sotva uplynie deň bez väčšieho-mensieho boja v povetrí.

Deň 22. mája naši námorní letúni previedli väčšie podujatie. Noc pustila svoj tmavý závoj na suchú zem a more. Do stupňovaného dunenia kanónov na fronte Isonza miešal sa hrkot motorov lietadiel, ktoré cez severnú Adriu letia ku talianskemu kontinentu. Námorní letúni zaletia ďaleko do vnútra nepriateľskej krajiny. Ich cieľom je mimoriadne dôležitá železničná čiar San Dona di Piave—Portogruaro. Nízko sa spustia a na dráhe jedna za druhou vybúšia ľahšie a ťažké bomby. Tu jeden most, tam jeden sklad sa srúti. Miesta útoku plameň explodujúcich bomb za sekundu ožiari. Oheň sa rýchle rozšíri na budovy stanice a ďaleko hlása zdar našich letúňov. Sotva vybúšili bomby, hneď hučia granáty a šrapnely a na našich letúňov letia nepočítané gule zo strojových pušiek. Taliani majú mnoho odstraňujúcich kanónov a strojových pušiek a nešajú streľivo. No našich letúňov nemožno odstrašiť, len vtedy sa pohnú späť, keď svoju úlohu už riešili.

Cez pekelnú nepriateľovu palbu sa navracujú pod vedením práve tak odvážlivého, ako obozretného poručíka radovej lode Gottfrieda Banfielda. Keď sú celkom blízko k moru, motor jedného lietadla slyšateľne začína práskaf. Trafila ho guľa, alebo stihla ho nejaká iná nehoda. Motor postojí a vyšľahne z neho plameň. Lietadlo spúšťa sa na more. Palba nepriateľa je naň nameraná. Talianske torpedové lode rýchlosťou blesku sa blížia ku ochromenému lietadlu, ktoré zápasí na vlnách. Banfield je však chytřejší. Zbadal signál svojho súdruha a pospiecha mu na pomoc. Nevšímajúc si dažďa gúl, letí k nemu. Lampáš jednej nepriateľskej lode ho zmýli. Pri nepriateľovi sa spustí na vodu, ale hneď zbadá omyl a za pár okamihov je znova v povetrí. Toto je už samo v sebe letúňskym činom. V tom zbadá na pomoc utisknuté lietadlo. Nepriateľské torpedové lode vždy bližšie prichádzajú a vždy rýchlejšie padajú náboje. Voda skutočne vrie. Banfield ale neztratí chladnokrvnosť. Rozkáže spáliť a rozhodí porúchané lietadlo, aby sa nedostalo do nepriateľských rúk.

Mužstvo chytré prevedie rozkaz. Taliani najdú len jednotlivé trosky. Zachránení cestovatelia spustošeného hydroplanu vydriapu sa na Banfieldovo lietadlo, ktoré sa následkom silného vlnenia kláti sem i tam. Teraz sa povzniesť do povetria, s dvojnásobnou ťarchou je to ešte ťažšie než predošle, no napriek vlnobitiu sa to podari. Chladnokrvnosť i zbehosť Banfielda zabezpečí zdar. Druhé naše lietadlo, ktoré tiež chcelo pomoc poskytnúť, už nenašlo roboty. Banfield sprevádzaný dažďom gúl letí domov.

Čo Banfield z tejto príležitosti previedol, hodne sa pripojuje ku jeho ostatným skutkom. Hrdinskosť a

technická znalosť sa v Banfieldovi sjednotujú. Stal sa postrachom Talianov. Keď zočia jeho lietadlo v povetrí, ani len nemyslia na útok. Jeho tvrdú päšť už často pocítili. On to bol, kto 27. júna lanského roku jednu taliansku vzducholod palbou zo strojovej pušky prinútil sletieť. V nasledovný deň smelým hádzaním bomb pri Cansiane rozvával celý delostrelecký park a v Sbogde potopil jednu nepriateľskú parolod. Dňa 15. augusta lanského roku pri Benátkach vzdor najprudšej kanonáde štyroch pobrežných batterií urobil nadmieru zdarný útok bombami. Päť nepriateľských lietadiel sa vrhlo naňho, ale Banfield ich samotný napadol. O chvíľu dve lietadlá palbou zo strojovej pušky prinútil sletieť. Potom letel domov, ale medzi časom znova útočil, kým aj posledné nepriateľské lietadlo prinútil odletieť. Aj početnými druhými svojimi skutkami zapríčinil tento hrdina povetria nepriateľovi ťažké ztraty.

Poriadky o novej úrode.

Jako lanského roku vláda nariadením vzala pod zátvor a nariadením regulovala obchod s obilím lanskoročnej úrody, tak vzhľadom na válečný stav urobila aj teraz. Vláda totiž vydala nariadenie, ktorým berie pod zátvor tohoročnú úrodu pšenice, raže, poloviny, jačmeňa, ovsu a prosa a reguluje obchod s týmito druhmi obilia.

Vážnejšie poriadky nariadenia, ktoré — odchodne od lanského — dovoľuje kúpu obilia do 15. októbra každému občanovi a mesačnú dávku obilia z 8 zvyšuje na 10 kilogrammov, sú nasledovné :

Za dorábateľa obilia nariadenie berie aj toho, kto z uvedených druhov obilia tohoročnej úrody dostane čiastku ako vývinok alebo konvenciu.

Dorábateľ jeho potrebu prevyšujúcu časť zbožia pod zátvor vzatej úrody povinný je ponúknuť ju ku kúpe Válečné plodiny zpeňajúcej účastinárskej spoločnosti po ten termín, ktorý minister orby ustáli po 15. októbri t. r. Úrodu len s vedomím tejto spoločnosti a len cieľom uloženia do sýpok, skladov možno previesť na územie inej právomocnosti.

Vzatie úrody pod zátvor neprekáža jej sekvestrovanie cestou exekúcie.

Kto není dorábateľom a jeho domácu a hospodársku potrebu jeho vlastná úroda nezaokrýva, ten si môže vypýtať od obecného alebo mestského predstavenstva legitimáciu ku kúpe a do 15. októbra t. r. na území tej obce, v ktorej býva, s vylúčením sprostredkovateľa môže si kúpiť obilie bezprostredne od dorábateľa, od gazdu. Čo sa týka mestských právomocností, verejných ustanovizní a priemyselných podnikov, ktoré pracujú s vyše dvadsať kusami statku, tieto na území tých miest a obcí, v ktorých sa nachodia, obilie nebudú smieť kupovať, ale minister orby im dovoľí, aby si do 15. októbra t. r. cestou Válečné plodiny zpeňajúcej spoločnosti mohli kúpiť toľko jačmeňa a ovsu, koľko ku chovu svojho statku do 15. aug. r. 1917. potrebujú.

Pod názvom domácej potreby gazdovi-dorábateľovi z pšenice, raže, poloviny a jačmeňa ráta sa mesačne na jednu osobu len 18 kilov, na iného spotrebovateľa len 10 kilov, odrátajúc výmel (mierku od mletia), otruby a prach.

Pod názvom hospodárskej potreby na základe legitimácie ku kúpe majiteľa poľnohospodárskych závodov môžu kupovať len toľko obilia, koľko im z ich vlastnej úrody nedochodí na vyslúženie príslušností v prírodných, na siatie, na chov a vykrmenie zápražného dobytku a kusov na plemeno ; majitelia iných závodov len toľko obilia môžu kúpiť, koľko im z ich vlastnej úrody nedochodí na vyslúženie príslušností svojich zamestnancov v prírodných a na chovanie v závode upotrebovaného statku, iní ale len pre potrebu vlastnej domácnosti a ku chovu zvierat potrebných ku ich zamestnaniu alebo povolaniu. O zaopatrení obilím pivovarov, pálenie a iných obilíe ku priemyselným cieľom spracujúcich podnikov vydané bude osobitné nariadenie. Na tieto ciele potrebné obilie bude možno zaopatriť výlučne len cestou Válečné plodiny zpeňajúcej spoločnosti.

Skupujúci povereníci, bizomáňoši, kommissionári svoje legitimácie, ktoré im vystaví Válečné plodiny zpeňajúca spoločnosť, povinní sú preukázať hlavnému slúžnemu, mešťanostovi príslušnému dľa miesta kúpy cieľom vidimovania.

Čo sa týka mletia, nariadenie každému mlynu dovoľuje zomleť obilie každého právneho majiteľa ale výlučne len za mýto, výmel, za mierku, ktorá nesmie prevyšovať desiatu čiastku ku somletiu dovezeného zbožia.

Konečne nariadenie obsahuje trestné ustálenia, ktoré sú zostrené. Dosaváď kto o lanskej úrode vydané nariadenie prestúpil, trestať ho mohli zavretím po 2 mesiace a peňažnou pokutou po 600 korún. Kto teraz vydané nariadenie prestúpi, toho budú môcť potrestať zavretím až po 6 mesiacov a peňažnou pokutou až po 200 korún.

O najvyšších cenách zbožia vláda vydá nariadenie pozdejšie.

Čo máme robiť s ďateliniskom po zkosení obilia?

Datelinu sejeme obyčajne s nejakým obilím a ďatelina sa vlastne len vtedy začne vyvinovať, keď už obilie zkosíme. Veľa závisí od toho, že ako zaobchodíme s ďatelinou vtedy, keď sme už obilie zponad nej zkosili. V prvom roku spáchané chyby sa nám potom pomstia v úrode nasledujúcich rokov, tak že môžeme povedať, že kto ako narába v prvom roku so svojim ďateliniskom, takú bude mať z neho úrodu v nasledujúcich rokoch.

Zvlášte dôležitou otázkou je to, že či v prvý rok máme kosiť ďatelinu alebo nie. Ak je ďatelina po zkosení zbožia dosť silná a pekná, ak sa dobre vyvinuje, tak ju v jaseňi na každý pád máme zkosiť, lebo to naše

datelinisko len posilní. Máme ale pozorovať na to, aby sme datelinu v jaseň kosili v taký čas, že by sa ešte pred nastúpením mrazov natoľko mohla zmôcť, aby pôdu celkom zakryla. Ale bujné dateliny aj preto treba v prvú jaseň pokosiť, lebo datelina cez zimu pod snehom začne hniť, čo ju potom na jar veľmi prekáža v tom, aby púšťala zo seba bočné výhonky, následkom čoho by budúcoročná úroda bola slabá.

Stane sa ale, že takéto bujné dateliny v prvú jaseň pre voláku príčinu nemôžeme zkosiť. V takýto čas je nevyhnutne potrebné dať ju späť statku, čo sa ale smie stať len v taký čas, keď je pôda celkom suchá. Jestli sa statku dáva pást na mokrej pôde, zvieratá datelinu vytrhajú aj s koreňmi, čím sa ona stane riedkou. Pri pasení je ostatne pravidlo, aby sme na datelinisko nepúšťali také zvery, ktoré rastlinky až po samý koreň zhryzú. Takéto sú ku pr. ovce. Tieto tak spasú datelinu, že veľmi oslabne a sotva bude môcť prezimovať. Pást vôbec neslobodno natoľko, aby sa datelinisko zdalo byť pustým a aby pred nastúpením zimy nemohlo znova zarásť. Spasenie dateliny má tú výhodu, že ona následkom toho vyženie viac bočných výhonkov a pôda bude lepšie prikrýta. Jestli opatrne spasieme datelinisko, tak sa datelina ešte v jaseň dobre rozrastie a tak cez zimu nevymrzne.

Často sa stáva, že po zkosení zbožia mladá datelina sa nám ukazuje byť slabou. Na takúto datelinu nesmieme pustiť statok, aspoň dotedy nie, kým ona aspoň ako tak nezbujuje.

Jestli sa budeme pridržať toho, čo sme tu rozpovedali, môžeme byť istí, že sa naše dateliniská dostatočne vyvinú a na budúci rok môžeme čakať dobrú úrodu. Také dateliny, ktoré slabo prezimovaly, máme posilniť fosforavým umelým hnojivom, taktiež aj tie dateliniská, na ktorých sa nachodia prázdne pusté flaky.

CHYRNIK.

Narodeniny arcikniežata Fridricha. Hlavný veliteľ armády arcikniežata Fridrich svoje 60. narodeniny slávil na bojišti pri hrmení kanónov v nedeľu 4. júna. Meno arcikniežata na večné veky bude zapísané v dejinách sveta a spomínané v súvisie so skvelými úspechami armády našej monarchie v svetovej vojne. Arcikniežata Fridrich, Tešínske knieža, narodil sa v Gross-Seelowitzi 4. júna r. 1856. Jeho otec arcikniežata Karol Ferdinand bol jazdeckým generálom a jeho matka arcikniežata Alžbeta bola dcérou uhorského palatína arcikniežata Jozefa. Mladý arcikniežata vstúpil do služby pechoty a tejto branži na celej svojej vojenskej dráhe vždy ostal verným. Roku 1871. vymenovali ho za poručíka tyrolského jágerského pluku, potom postupoval zo stupňa na stupeň, až roku 1889. vymenovali ho za generála a veliteľa 5. vojenského sboru prešporského. Roku 1905. jeho veličenstvo vymenoval ho za dozorcú čiat. Od roku 1907. ako hlavný veliteľ rakúskeho land-

wehru, potom ako dozorca armády s veľkou obozretnosťou zaplnil miesto arcikniežata Rajnera; rakúsky landwehr pod jeho dozorom bol znova organizovaný. Po vypuknutí svetovej vojny jeho veličenstvo vymenoval ho za hlavného veliteľa armády monarchie a arcikniežata tejto svojej historickej úlohe tak skvele zodpovedal, že všetky víťazstvá našej armády spojené sú s menom jej hlavného vodcu arcikniežata Fridricha.

Krst syna následníka trónu. V schönbrunnskom kaštieli vo štvrtok popoludní o 3. hodine slávnostne pokrstili štvrtorodené dieťa následníka trónu Karola Franca Jozefa. Krst odbavoval kniežata arcibiskup Piffel. Následník trónu, ktorý na juhozápadnom fronte, vo víťazných bojoch vedie svoje čaty, nemohol byť prítomný pri krste svojho syna. Saský kráľ Fridrich August a jeho sestra arcikniežata Maria Jozefa prišli do schönbrunnského kaštiela, kde ich privítal hlavný nádvorník kniežata Montenuovo a hlavný ceremonálny majster gróf Kolinievski. Jeho veličenstvo náš kráľ išiel v ústrety saskému kráľovi a srdečne ho privítal. Pri krste boli prítomní všetci vo Viedni meškajúci členovia panujúcej rodiny, bulharské knázný Nadežda a Eudoxia a početné popredné osobnosti. Krstným otcom bol saský kráľ a krstnou matkou parmská knázná Maria Antonia. Novorodený arcikniežata dostal nasledovné mená: Felix, Fridrich, August, Maria, Frnac, Jozef atď. Pri krste boli prítomné aj dietky následníka trónu. Po krste jeho veličenstvo kráľ, ktorého prekvitajúce zdravie budilo všeobecnú radosť, malé arcikniežata Karola Roberta pätnásťmesačného syna dediča trónu pojal za ruku a vyšiel s ním z dvorany.

Arcikniežata Franc Salvator v Galgóci. Arcikniežata Franc Salvator 31. mája popoludní z Trenčianskych Teplíc prošíel do Fraštáku (Galgóc), kde bol hosťom grófa Imricha Erdődyho. Na stanici Lipótvár arcikniežata okázale privítali. Arcikniežata predovšetkým obzrel si výpomocnú nemocnicu výboru Červeného Kríža pre okolie Fraštáku, kde sa žive zaujímal o stav chorých vojakov a každého z nich oslovil. Potom šiel do výpomocnej nemocnice v kláštore františkánov, zatým si obrel fraštácky špitál a konečne aj osadu pre zotavovanie dôstojníkov, ktorú grófska rodina Erdődy udržiava.

Vojenský biskup na bojišti. Z válečného tlačového stánu oznamujú, že vojenský biskup Imrich Bjelik z volhyňského bojišta prišiel k armádam generáloberstov Puhalla a Böhm-Ermolliho, kde odbavil služby Božie, potom navštívil hlavné veliteľstvá a na území hlavných veliteľstiev účinkujúce zdravotnícke ustanovizne. Jedon deň svojej cesty venoval najprednejšiemu frontu. Biskup k vojakom v ich materinskej reči povedal oduševňujúce reči a udelil im svoje biskupské požehnanie. potom išiel do streleckých zákop, kde nevedel dosť prenachváliť tú kultúrnu prácu, ktorú naše statné pluky ešte i v týchto posíciach vykonaly.

Predĺženie urlaubu poľných gazdov. Vzhľadom na mimoriadne dôležité verejno hospodárske a vojenské

záujmy urlaub tých poľných gazdov, poľnohospodárskych zamestnancov a sluhov, ktorým urlaub od 31. mája do 31. augusta roku 1916. bárstedy vypršal, úradne predĺžili do 1. septembra roku 1916. Úradné predĺženie urlaubu vzťahuje sa len na tých, ktorých honvédscky alebo vojenský minister urlauboval, ale na tých, ktorých vojenské veliteľstvo a veliteľstvo honvédskeho okresu urlaubovalo, sa toto predĺženie nevzťahuje, preto títo povinní sú narukovať vtedy, keď im urlaub vyprší. O úradnom predĺžení urlaubu, sabadžágu poľných hospodárov všetky zainteresované vojenské a občianske vrehnosti telegraficky upovedomili.

V balíkoch poľnej pošty neposielajme zápalky a potraviny. V posledné časy opätovne sa stalo, že v poštových vozňoch, v ktorých viedli balíky poľnej pošty, vypukol oheň, ktorý tak vo vozňoch jak v poštových zásielkach zapríčinil veľkú škodu. Všetky znaky poukazujú na to, že príčinou vypuknutia ohňa mohlo byť len to, že obecnstvo do balíkov poľnej pošty napriek zákazu ešte vždy dáva ľahko zápalisté látky (zápalky, benzin, benzinom naplnené zapalovače, petrolej, špiritus stď.). Poštavá direkcia teda znova prosí obecnstvo, aby takéto veci ani do balíkov poľnej pošty, ani do iných balíkov nedávali, v protivnom páde pošta proti každému, kto tento zákaz prestúpi, bude prinútená zaviesť pokračovanie pre priestupok a mimo toho patriční budú prinútení nahradiť prípadnú škodu. Direkcia pošty s ľútosťou zksuje, že obecnstvo nič nedá ani na ten zákaz, aby v balíkoch poľnej pošty a v balíkoch pre válečných zajatcov neposielali potravné články, ktoré sa kazia, ba jednotlivci do balíkov dávajú také potraviny, ktoré sa na ceste už tu v Uhorsku zkazia. Kto tieto upozornenia neposlúchne, nielen že sebe a iným zapríčiní škodu, lež zapríčiní i to, že pre zkažené potraviny ani ostatný obsah balíka nedostane ten, komu balík bol poslaný.

Súdobný výrok vo výklade. Príkladný výrok vy-niesla berlinsko-schönebergská porota v jednej záležitosti falšovania mlieka. O obchodníčke s mliekom Marii Gertner, ktorá každý deň predala asi 500 litrov mlieka, sa dokázalo, že mlieko falšuje, prečo ju porota odsúdila na veľkú peňažnú pokutu a naložila jej, aby výrok poroty uverejnila v časopisoch a aby ho vyvesila vo výklade svojho obchodu.

Oheň v budove petrohrskej admirality. Z Petrohradu sdeľujú, že v budove admirality 1. júna vypukol nebezpečný oheň, ktorý sa rozšíril na celú budovu. Medzi úradníkmi povstal veľký strach, lebo schodište stálo v plameňoch a zachrániť sa nikomu nebolo možné. Námornický minister Grigorovič zachránil sa len tak, že s poschodia skočil na ulicu. Admirál Muravjev utrpel nebezpečné popáleniny. Lodnícke oddelenie a archív admirality celkom zhorely. Príčinu vypuknutia ohňa ešte nevedia, ale si myslia, že oheň bol podložený, lebo na viac miestach naraz vypukol. Myslia si, že budovu z pomsty podpálil jeden úradník vysokého rangu.

Výročitý deň zpatzaujatia Przemyslu. Deň 3. júna stal sa jedným z najvýznamnejších dátumov svetovej vojny. V tento deň minuleho roku byly odstránené z múrov hradieb Przemyslu zástavy ruského cára a veľká haličská pevnosť dostala sa do rúk svojich predošlých pánov. Dňa 3. júna r. 1915. bavorské a rakúsko-uhorské čaty naraz vtiahly do mesta, ktoré za krátky čas ťažko bolo navštívené a Przemysl odtedy je mestom pokoja a tichosti. Przemysl Rusi prvý raz obkolesili v jaseňi roku 1914. Po trojtýždňovom obliehaní dňa 11. októbra posádka Przemyslu odohnala Rusov ale pevnosť len za mesiac ostala slobodná, lebo ju 10. decembra Rusi znova obkolesili. Po hrdinskej obrane, ktorá trvala za polpiata mesiaca, Przemysl 22. marca padol, lebo jeho hrdinských obrancov hlad prinútil kapitulovať. Ale prišiel deň 2. mája, pri Gorliciach ozvaly sa naše veľké delá a ruská armáda o zlom-krk cúvala. Koncom mája naši stáli už pod Przemyslom, ktorý potom o pár dní bol v našich rukách.

Nariadenie o cigáňoch. Minister vnútra na základe splnomocnenia ministerskej rady vydal nariadenie, v ktorom sriaduje otázku cigáňov. Nariadenie, ktoré sa vzťahuje len na takých cigáňov, ktorí nemajú riadneho bydliska, zakazuje cigáňom túlať sa. Cigáňov tam, kde sa práve zdržujú, popíšu a umiestnia ich. Aby im túlanie obťažili, vezmú im záprahy a vozy. Ich kone postavia do válečnej služby. Nabudúce cigáni len s dovoľením policajnej vrehnosti smú si nadobudnúť kone, mulice a oslov. Cigáňov, ktorí už majú 18 rokov ale 50 rokov im ešte neminulo, postavia pred assentačné komissie. Ktorí nebudú súci za vojakov, prinútia ich ku práci. Rodiny na vojnu narukovaných cigáňov dostanú válečnú podporu a pri práci zamestnaní dostanú mzdu. Ale cigáni ani válečnú podporu, ani mzdu za prácu nedostanú do rúk. Tieto peniaze budú manipulovať obecné predstavenstvá, ktoré predovšetkým zaokryjú z nich trovy spojené s vydržiavaním cigáňov. Sudržiavaním práceneschopných cigáňov spojené trovy dotiaľ, kým sa neustáli ich príslušnosť, bude zaokryvať štát na ťarchu šupasnických trov. Každý cigáň, ktorému minulo 12 rokov, dostane certifikát a pre každého bude vyznačené miesto, kde sa má zdržovať a ktoré bez dovolenia policajnej vrehnosti nebude smeť opustiť. Nariadenie konečne stará sa o zaštepnie, preskúmanie cigáňov či sú zdraví a o liečenie na nákazlivé choroby trpiacich cigáňov.

Šalbiarsku ženskú Julianu Slaninová, ktorá sa pod menami Aranka Ferschitz, Margita Eckert a Ilona Pál s falošným diplomom na viacerých miestach vyvolila dala za učiteľku a okrem toho aj krádeže spáchala, levočská kráľovská súdna stolica odsúdila na jeden rok a tri mesiace do žalára.

Z Vysokých Tatier. Medzi Felsöhágom a Tátra-széplakom vystaviť majú liečivý ústav pre invalidov s útratami štyroch millionov 800.000 korún. Spišsko-belanské kúpele (Barlangliget), ktoré lanského leta byly zavreté, toho roku majú byť otvorené.

Osvietený pán biskup rožňavský dr. Ludvík Balás vo svojom obežnom liste na sviatok Petra a Pavla nariadil zbierku pre spolok Červeného Križa.

Mestskú mliečarňu otvorili v Kézmarku 15. mája. Liter mlieka predávajú predbežne po 40 halieroch.

Mrtví a ranení.

Zkráteniny: pp. = spoločný peší pluk; hp. = honvédskejší peší pluk; jb. = jágerský bataillon; komp. = kompánia; náhr. komp. = náhradná kompánia; bat. = bataillon. Za menom stojace číslo označuje kompániu, v ktorej patričný slúži. Za menom stojaci † znamená, že dotyčný zomrel; písmena z. ale značí, že patričný je zajatý.

Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.

Gyurcsik Pavel (Mátraverebély) 25. pp. 14, Gyurák Ján (Perenyis) 25. pp. 11, Gyurica Martin (Gyetva) 25. pp. 15, Halay Andrej (Erdőbádony) 25. pp. 14 †, Hamó Štefan (Bánbessenyő) 15. hp. pridelený 301. hp. 1, Hando Ján (Mátraszele) 25. pp. 14 †, Hartl Franc (Mátraszőlős) 34. pp. 3 z., Herda Štefan (Nagysurány) 15. hp. pridelený 301. hp. 1 †, Hlaváč Andrej (Berkenye-ujfalu) 25. pp. 14, Hodál Anton (Gerencs) (?) st. nitrianska 15. hp. pridelený 301. hp. 2, Hrapčák-Macko Ján (Litinye) 57. pp. 16, z., Haško Jozef (Mezőköz) 25. pp. 14, Hričko Karol (Henckőfalva) 25. pp. 8, Hulina Pavel (Zolna) 25. pp. 14, Imre Blažej Imrich (Tild) 26. pp. 2, Iračka Jozef (Márkaháza) 25. pp. 11, Izsdinsky Barabás (Harmac) 25. pp. 14, Jacko (Pavalka) Michal (Vazsec) 67. pp. 2 z., Jakob Ján (Szécsény) 25. pp. 8, Jančík Štefan (Szepesalmás) 65. pp. 12, Jaslovsky Alexander (Felsőodor) 67. pp. 2 z., Javorčík Franc (Pozsonypüspöki) 72. pp. 8 †, Jess Adolf Štefan (Markusfalva) 67. pp. z., Juhász Adalbert (Miksi) 25. pp. 2 †, Juhász Ján (Rimaszécs) 25. pp. 10, Juhas Rudolf (Trencsén) 14. pp. 3 z., Jurus Juraj (Tótselymes) 67. pp. 1 z., Kaan Matej (Vacok) 25. pp. 14, Kačir Ján (Kazár) 25. pp. 12, Kalmár Štefan (Herencsény) 25. pp. 9, Konat Juraj 25. pp. 14, Kažimir Michal (Terjékfalva) 67. pp. 2 z., Kecskés Elemér (Verebély) 26. pp. 14, Kerata Jozef (Nagyecsóta) 12. pp. 7 †, Kermes Štefan (Andrási) 25. pp. 14, Kiss Andrej (Nemti) 25. pp. 14 †, Klink Robert

(Poprád-Felka) 34. pp. 12 z., Klopačka Štefan (Gyetva) 25. pp. 15, Kobus Ján (Balassagyarmat) 25. pp. 15, Kolenhás Ján (Rimaszombat) 25. pp. 8, Konček Andrej (Gömörpás) 25. pp. 14, Kósik Štefan (Feled) 25. pp. 8, Košťál Michal (Hermánd) 25. pp. 14, Košut Peter (Gyetva) 25. pp. 15, Koska Jozef (Ruttka) 4. hp. pridelený 301. hp. 2, Kottmann Michal (Losonc) 25. pp. 14, Kováč Andrej (Felsőbalog) 25. pp. pri plukovnom štábe, Kováč Andrej (Meleghegy) 25. pp. 1, Kováč Ján (Losonc) 25. pp. 14, Kováč Ján (Aggtelek) 25. pp. 4 †, Kováč (dúl) Ján (Szentsimon) 25. pp. 8 †, Kozma Andrej (Rimóc) 25. pp. 4, Kozuško Matej (Felsőszalók) 1. pp. 7 †, Kratčík Ján (Komlósokert) 65. pp. 12, Kratochvil Ferdinand (Martalja) 25. pp. 10, Krémariik Štefan (Könyök) 5. hp. pridelený 301. hp. 1, Kristien Pavel (Nagykeresnye) 26. pp. 2, Kubik Andrej (Királyhegyalja) 25. pp. 3, Küffer Ján Ludvík (Merény) 67. pp. z., Kupec Pavel (Málinec) 25. pp. 14, Kurajda Štefan (Erdőköz) 25. pp. 14 †, Kurčík Pavel (Miklós-falva) 25. pp. 14, Kurilla Eugen (Bártfa) 34. pp. 4. náhr. komp. z., Lacó Jozef (Rimaszombat) 25. pp. 11, Lamper Ján (Libetbánya) 25. pp. 14, Lamper Jozef (Borosznószentandrás) 25. pp. 15, Leitner Koloman (Lökösháza) 25. pp. 5, Lekár Vladimír (Gács) 25. pp. 8, Leuchtag Franc (Kékkő) 25. pp. 9.

Z nitrianskeho 14. honvédskeho pešieho pluku: Gregor Jozef (Štefanov syn, Rádócz, Tekov) 2. náhr. komp. z., Grolmus Ján (Tergeny) 2. náhr. komp. z., Gutten Ján (Szénavár) 5. z., Hagony Juraj (Egeg, Hont) 2. náhr. komp. z., Hanzel Juraj (Garamszentkereszt) 10 z., Hilmayer Ján (Garamszentkereszt) 10 z., Hladej Štefan (Felsőbásárd) 9 z., Homorsky Ján (Sztinyaliget) 8, ranený a zajatý, (totožnosť presne nie ustálená), Horváth Jozef (Dócs) 6 z. (totožnosť presne nie ustálená), Horváth Jozef (Koszorús) 1. mářk. z., Hrnčár Štefan (Felsőköröskény) 11 z., Hruška Michal (Erdőmeg) 6 z., Hugyecz Jozef (Repistye) 11 z., Huszár Imrich (Palást) 2. náhr. komp. z., Jakubec Juraj (Karásznó) 3. náhr. komp., ranený a zajatý, Jancsók Ján (Garamrív) 2. náhr. komp.

(Pokračovanie nasleduje.)

Vyborné šijacie stroje,

tak tiež bycikle a gramofóny vo veľmi ľávnych cenách na sklade má

JOZEF HABAN

Budapest, VII., Almásy-tér 14.

Pýťajte si veľký obrázkový cenník zdarma.

Oznamy prijíma administracia

„Kreštan“

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosa.
Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosa už od 50 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej „Bazilika zlatej kosa“ s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosa	2-60	2-70	2-80	2-90	3-	3-10	3-20	3-60 kor.
-------------	------	------	------	------	----	------	------	-----------

Cena 1 kosa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosa. Pri kúpe 10 kusov kosa 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový križ. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.